

Satışa konu enkazın davalı alacaklı vekilinin talebi üzerine 10.05.2010 tarihinde haczedildiği ve alacaklı vekili tarafından bir yıllık süreden sonra, 27.06.2011 tarihinde fiili haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasının istenildiği anlaşılmaktadır. Satış isteme süreleri hak düşürücü nitelikte olduklarından icra memuru tarafından re'sen gözönünde bulundurulması gerekir. Aksi takdirde icra memurunun bu işlemi süresiz

şikayete tabidir. Bu durumda ihale tarihinde anılan menkul üzerindeki haczin kalktığı gözetilerek, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin reddi isabetsizdir.

Özet: Satışa konu enkazın davalı alacaklı vekilinin talebi üzerine 10.05.2010 tarihinde haczedildiği ve alacaklı vekili tarafından bir yıllık süreden sonra, 27.06.2011 tarihinde fiili haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasının istenildiği anlaşılmaktadır. Satış isteme süreleri hak düşürücü nitelikte olduklarından icra memuru tarafından re'sen gözönünde bulundurulması gerekir. Aksi takdirde icra memurunun bu işlemi süresiz şikayete tabidir. Bu durumda ihale tarihinde anılan menkul üzerindeki haczin kalktığı gözetilerek, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin reddi isabetsizdir.

T.C.

Yargıtay

Hukuk Genel Kurulu

E: 2013/1284 K.: 2015/890 K.T.:

Taraflar arasındaki "ihalenin feshi" talepli şikayet nedeniyle yapılan yargılama sonunda; Sultanbeyli İcra Hukuk Mahkemesince şikayetin reddine dair verilen 15.02.2012 gün ve 2011/255 Esas, 2012/61 Karar sayılı kararın incelenmesi şikayetçi (alacaklı) vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 09.07.2012 gün ve 2012/10088 esas, 2012/23870

karar sayılı ilamı ile;

(... İİK'nın 134/2. maddesinde; "İhalenin feshini, Borçlar Kanunu'nun 226. maddesinde yazılı sebepler de dahil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, tapu sicilindeki ilgililer ve pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler, yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikayet yolu ile ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde isteyebilirler" hükmüne yer verilmiştir. Somut olayda; ihalenin feshini isteyen şirket, Sultanbeyli 1. İcra Müdürlüğünün 2008/24697 sayılı dosyası ile borçlu aleyhine takip yapmış, ihalesi yapılan menkul niteliğindeki enkaz üzerine 06.06.2011 tarihinde haciz koydurmuş ve süresinde de satış istemiştir. Bu durumda adı geçenin İİK'nın 134. maddesinde belirlenen "satış isteyen alacaklı" sıfatı bulunduğundan ihalenin feshini istemeye hakkı vardır. İİK'nın 106. maddesinde; "Alacaklı, haczolunan mal taşınır ise hacizden nihayet bir sene ve taşınmaz ise nihayet iki sene içinde satılmasını isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir. Aynı kanunun 110. maddesinde ise; "Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya talep geri alınıp da, bu müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar" hükmü yer almaktadır.

Satış talebinin, yukarıdaki maddede öngörülen süreler içinde olup olmadığını icra müdürü re'sen gözetmelidir. Satış talebi, bu sürelerden sonra ise, istemi reddetmelidir. Satış isteme sürelerinin geçmesine rağmen, icra müdürünün satış talebini kabul etmesi, bu hususun kamu düzenine ilişkin bulunması nedeniyle süresiz şikayete tabidir. Satış isteme süresinin geçmesi nedeniyle haczin kalkmış olmasına rağmen yapılan ihalenin feshi gerekir (Baki Kuru, İcra El Kitabı, s. 520). Somut olayda, satışa konu enkazın mahkemenin gerekçesinde de açıklandığı üzere 10.05.2010 tarihinde haczedildiği, alacaklı vekilinin, İİK'nın 106. maddesinde belirtilen bir yıllık süreden sonra, 27.06.2011 tarihinde fiili haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasını istediği anlaşılmaktadır. Bu durumda mahkemece, İİK'nın 110. maddesi gereğince anılan menkul üzerindeki haczin kalktığı gözetilerek, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin reddi isabetsizdir.

Öte yandan kabule göre de; üçüncü kişinin istemi şikayet

niteliğinde olup, mahkemece, şikayeti reddedilen üçüncü kişi hakkında vekalet ücretinin avukatlık asgari ücret tarifesinin 11/3. maddesi gereğince maktu hesaplanması gerekirken 6.190,00 TL nispi vekalet ücretine hükmolunması da doğru görülmemiştir.)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Şikayetçi (alacaklı) vekili

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Talep, ihalenin feshi istemine ilişkindir.

Yerel mahkemece, şikayetin reddine dair verilen karar şikayetçi (alacaklı) vekilinin temyizi üzerine, Özel Dairece yukarıda başlık bölümünde yazılı gerekçeyle bozulmuş; mahkemece vekalet ücreti yönünden yapılan bozmaya uyulmasına, esas yönünden yapılan bozmaya karşı önceki kararda direnilmesine karar verilmiştir.

Direnme kararını, şikayetçi (alacaklı) vekili temyize getirmiştir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; şikayetçi (alacaklının) İİK'nın 106. maddesinde belirtilen bir yıllık süreden sonra fiili haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasını talep edip etmediği, diğer bir deyişle İİK'nın 110. maddesi gereğince anılan menkul üzerindeki haczin kalkıp kalkmadığı, varılacak sonuca göre ihalenin feshine karar verilmesinin gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

Böyle bir uyuşmazlığın çözüme kavuşturulmasında, öncelikle ihalenin feshini isteyebilecek olanlar ile satış isteme süresi üzerinde durulması gerekmektedir:

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu (İİK)'nin 134/2. maddesinde; "İhalenin feshini, Borçlar Kanunu'nun 226. maddesinde yazılı sebepler de dahil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, tapu sicilindeki ilgililer ve pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler, yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikayet yolu ile ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde isteyebilirler"

hükmüne yer verilmiştir.

Görüldüğü üzere, maddede ihalenin feshini isteyebilecek olanlar sınırlı olarak sayılmıştır. Bunlar; satış isteyen alacaklı, borçlu ve pay sürmek suretiyle ihaleye iştirak edendir.

Somut olayda; ihalenin feshini isteyen şirket, Sultanbeyli 1. İcra Müdürlüğü'nün 2008/24697 sayılı dosyası ile borçlu aleyhine takip yapmış, ihalesi yapılan menkul niteliğindeki enkaz üzerine 06.06.2011 tarihinde haciz koydurmuş ve süresinde de satış istemiştir. Bu durumda adı geçenin İİK'nın 134. maddesinde belirlenen "satış isteyen alacaklı" sıfatı bulunduğundan ihalenin feshini istemeye hakkı vardır.

Nitekim, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 28.01.2004 gün ve 2004/12-2 Esas, 2004/36 Karar; 13.02.2008 gün ve 2008/12-82 Esas, 2008/129 Karar sayılı ilamları da aynı yöndedir.

İİK'nın 'talep için müddetler' başlıklı 106/1. maddesine göre; "Alacaklı haczolunun mal taşınır ise hacizden nihayet bir sene ve taşınmaz ise nihayet iki sene içinde satılmasını isteyebilir." Bu hükümde açıkça yazılı olduğu üzere satış isteme süresi kesin hacizden sonra işlemeye başlamakta olup, sürenin durmasına yol açan bir sebep bulunmadığı takdirde bu süre bir yıldır. Süresinde satış istememenin sonuçları yine aynı Kanun'un "Haczin kalkması" başlıklı 110. maddesinde; "Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya talep geri alınıp da bu müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar." şeklinde açıklanmıştır.

Buna göre icra müdürünün, süresi (m. 106) geçtikten sonra yapılan satış talebini reddetmesi gerekir. Çünkü, süresi içinde satış istenmediği için haciz kalkmıştır (m. 110) ve m. 106'daki satış isteme süreleri hak düşürücü niteliktedir. Satış isteme süresinin geçmiş olmasına rağmen, icra müdürü satış talebini kabul edip satış hazırlıklarına başlarsa, icra müdürünün bu işlemine karşı süresiz şikâyet yoluna başvurulabilir. İcra müdürü, (süresinde satış istenmediği için üzerindeki haciz kalkmış olan) malı satarsa, bu ihalenin feshi (m. 134) istenebilir (Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, İstanbul 2004, s. 520; aynı yönde görüş için bkz. İlhan E. Postacıoğlu/Sümer Altay, İcra Hukuku Esasları, 5. Bası, İstanbul 2010, s. 528).

Bu genel açıklamaların ışığında somut olaya gelince, satışa konu enkazın davalı alacaklı vekilinin talebi üzerine 10.05.2010 tarihinde haczedildiği ve alacaklı vekili

tarafından İİK'nun 106. maddesinde belirtilen bir yıllık süreden sonra, 27.06.2011 tarihinde fiili haczi yapılan menkul hükmündeki enkazın satışına esas olmak üzere kıymet takdirinin yapılmasının istenildiği anlaşılmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere, satış isteme süreleri hak düşürücü nitelikte olduklarından icra memuru tarafından re'sen gözönünde bulundurulması gerekir. Aksi takdirde icra memurunun bu işlemi süresiz şikayete tabidir. Bu durumda mahkemece, İİK'nun 110. maddesi gereğince ihale tarihinde anılan menkul üzerindeki haczin kalktığı gözetilerek, geçerli bir haciz olmaksızın yapılan ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin reddi isabetsizdir.

Hal böyle olunca; Yerel Mahkemece, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, yanılığılı gerekçeyle önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Şikayetçi (alacaklı) vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanunun 30. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na eklenen "Geçici Madde 3" atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA, istek halinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, 04.03.2015 gününde oybirliğiyle karar verildi.